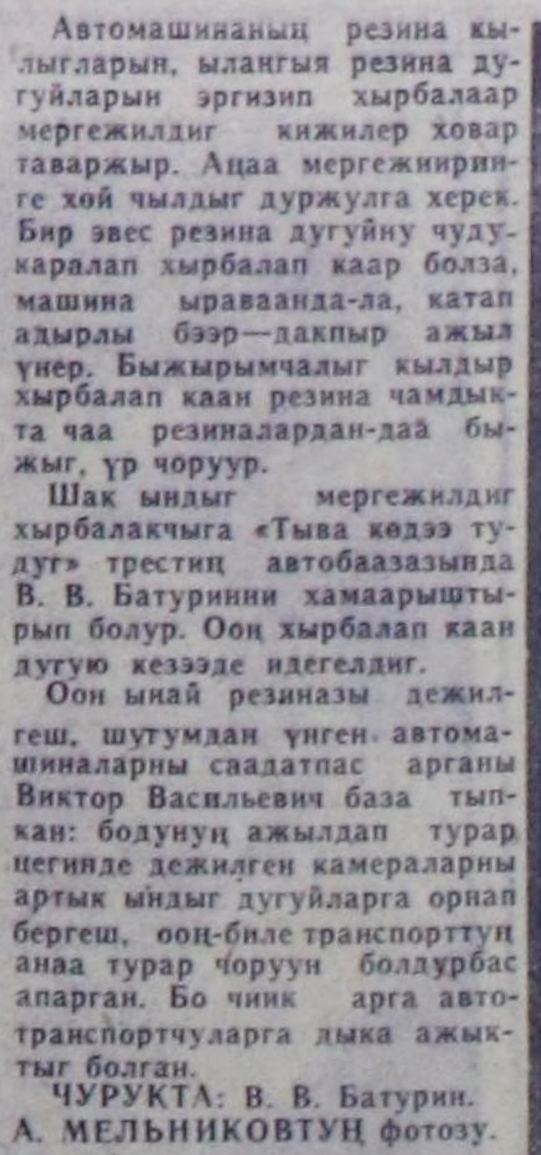

Оразк—Биш-Хем районун база бир тарыха тарыху ачул шуду. Амге чыгыш аймакында хайнышын хайнышын колхозтун мураккап механизаторларынын бирээз "Хүндүлдеги кемтез" өлдемин эилекчиз. Долгунмаа Энжк-оолдун 4 кижилик знонозу сула саванын пресстеп турар. Звено хүнде 4 тона пресск кылып тургаш. 6—7 тона чедирин, шудургу ажилдап келген.

Олар 210 тона саванын пресстезз тургаш, оон 60 тонназын бұдуруп алган. Артакан саванын шинтирлып чылдык сөөлгү хүмерине пресстеп доозар дээн звено кезигүшери призында чарышты салганар.

Кок-сула саванынын баштайгы пресстери колхоз төүндүн 160 аягы километр Суттү-Хемнин хойжу бригаданын матичарын тургалдындын четкизээн.

В. СЮРИОН-ООЛ.

Ш. Х. Монгуш почтатылап
сес чыл ажыр ажылдаан. «Ал-
дан-Маадыр» совхозтун мал-
чыннары оңу «Кузнециг аял-
чывыс» дижири таварылга
эвэс. Оон харылап турары
дөрт бригадалага почта озадлаан
деп чангыс-даа хомудал бол-

Шелээ Хонакпановичиниң
участогунда өрөгө бүртүзү үш-
төн өрү чагылдыталыг. Бо
талазы-биле доорчун почтачы-
нын организациды ажилын
мактаары чөптүг.

М. МОНГУШ

«Радлозу чок суура деп дом-
мак, ыланга амгы уеде кым-
га-даа бузурчиган эвес, ха-
ры-лаа элденчигин дынна-
лы. Дүргөн суур аныак бол-
за-даа, Танды райоңда эн
шайкым көгжүп, туртталга-
ны, буудурчиган болгаш
культура-амырларалың чаа
туугулары улам-ба немежиң
туур көрүштүг суурларнын
бирээи.

Көжү чорур № 585 мех-
дотониянын туугузулары. Кө-
дөз ажыл-агыйын туржулга
станцияларга үш кээт, чеден
таңа араалың берилиң акы

костора кылып берген. Оор араал савынага радио точкалык примами бар, шынап-ла магальгы. Ол радио точкалары-нып чагытса-лаа ам чыл ажур чыгтавайн келгени харааланчыр.

База бир чижек. Суурунун чыл туртагчылык Рабочая, Гагарин, Горький кудумчуларына радио барык беш чыл хире дымналабан. Дургенник чамлык кудумчуларына туртагчылар радиону «боску түнк» асы «сымырааныр» дийер.

«Найрал» совхозтун Шанчы салбыры—Тываза байлак, тараалдан, мал өстүреринге таарымчалык черлерин биразат. Оон төвү улам-ча сайзырал, чүрттакчалары көвүдөн турар, ол денкизерде малчындар ба-32 хой.

Шагаан-Арыгдан 75, а Чаа-Хөддөн 50 километр ирак, ол Шанчы суурза телефонун «хоочузу» эжирбестээн. Чов-хон ол тугайында хомулалы.

бижимел нөгелдеси каш удаа кирген турда, совхоз төвүндө харылдаа белдириниц начальниги эш Сарков, ону херекке албайн, чангыс борбак телефонну мынчага септеп бербээни элдептиг.

рип, оон акшазын бо чылдын агезинде-ле толээн турган. Ам чыл доостур четкен, а телефон чок хевээр.

Телефон шөөринге узданы, а ону септээринге монтер чок дээш, өске-даа чылдугаанга туртуугаш, чоңуну чопутт негелдизин ай, чыл иштине бот-тандырбайн келген. Совет албан черинге ындыг байдал туруп болур бе?

С. ДАВАА.

Совет кижилернин билин, культураны бедээн тудум-на, ол талазы-биле негелле база улгаткан. Олар делегейге болгаш чуртта хүн бүрү болуш-кунарны солуннараран, ылан-гыя радиодан үргүлчү билип ап турар. Манаа холбаштыр Эрзинниц Мөрөн суурда радио тудайын бижикселди.

Бистин суурувустун кайы-
даа кварталынга баарга, ында
кижилер сөс аразынга. радио,
оон дыналбаастаанынын дуга-
йын чугаалый каантар. Айы,
чылы-бйле үрелип азы симы-
ранып кээрге, кымнын сагыш
сеткили дөстүрер деп. анаа
чонунг хомуздап түрары чөп-
түг.

Радиозу урелгеден бээр үр болган азы чаа киирген, ычалза-даа мыттаваз точкаларын хыывайн, оон хөдзинин данзы ёзуугар калбаа-биле тыгтып ап турары база элден. «Мөрөн» колхозтун бухгалтерязы, районун харылзаа белдири оон чайлары күзенич.

Дына хэй номчукчулар хэй-ниитиге со-
нуурганчыг чамдык айтырыгларга хары-
лап бээрин дилээн чагааларны редакцияже

чорудуп турар. «Шын» оларның күзелин күүседип, бодунуң арыннарынга донтаамал булуңну тургускан.

Буржуа курунелернин политиктик номарында болган солун-парламентизмда «шүкү дөлөгөй» азы «шүкү дөлөгөй»нин чурттары» деп термин болганчок-ла таваржы турар Чамдыкта, ылангы даштыкка чүтүлгөн оңдугуру киргенде, ол термин социалисттик чурттарын парламенташка баа таваржыкылз бээр. «Шүкү дөлөгөй» деп чүл ол?

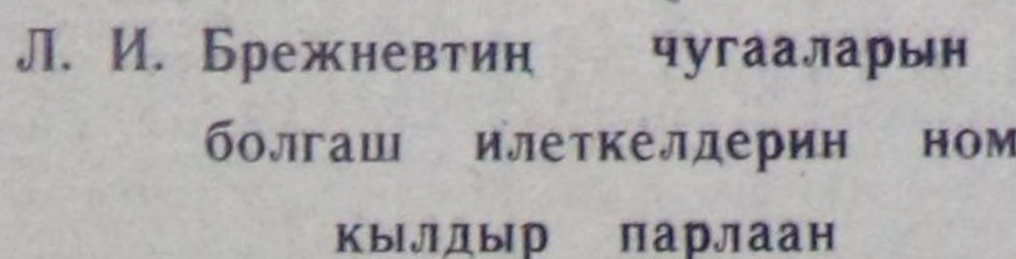
Курунелер оларнын географтык туружубылда-ла кылган чонуну аймак

сөөк, шажын-чудулге, дыл-домок ытшаат ангы-ангы демдөлөтөрү-биле-даа бөлүктөп, ангы-дап болуп.

Ыңгызлажок курунелерин оларнын нийтиел системаларынын айым-биле, оларда теригидеп гурар социал тургузууну айым-биле бөлүктүзүр эмес ныйм болуп. Ону сазууга алырга, курунелер социалитиг болгыш капиталистиде чаралын турар.

«Умук делегидеги чурттаным» деп терим-биле буржас

артемидагын болгаш журналисттер социалисттик системага хамаарышпаа база бедик хөгжүдүлгө кайгылаштыг чүртүгүн санынга кирбес түрү күнүрүлгөн бир бөлүк кылдыр көрүп турар. Ичкыдагы Азияны, Африканын болгаш Латин Америкаын ий кол социал системаларга кыргыш түрүр хевирлиг, нүчүнгаш бир аязын, «үшүк делегей» болу берген чүртүгүнүн хей нуруу-зун ол бөлүккө хамаарыштыр түрүр.

ДЕЛИ. (СЭТА). СЭКП ТК-ның Чингине секретары Л. И. Брежневтин чугааларын болгаш илсекелерин чыгып парлаа. «Л. И. Брежнев: ооң уауг эч сорулгага бараалгатын амьдыралы болгаш ажил-чугуулазга»—деп, аттыг англи эл кырында номчу «Пилл-пашурун» хууз дээр парлада чери массалыг тираж-биле уялгурен. СЭКП ТК-ның СЭРЭ-нин Дээди Советинин болгаш РСФСР-нин Дээди Советинин В. И. Ленинниң төртүтүгүн хүнүндээ бээр 100 чылынга холбайтыр каттышкан хураалыга Л. И. Брежневтин илсекел, СЭКП-нин XXIV съездинде СЭКП Тө Комитетинин Отчөг илсекели, Л. И. Брежневке делегетин «Узустар аразында тайбынчы бийлазгылар дээш» Ленинни шапканы тыгсып турда ооң чугаазын, тайбынга ынакшыллыг күштериниң Москвага Бүгү-делегей конгрессине чугаазын болгаш оксе-лаа чүүлдерин нома чыгып парлаа.

Л. И. Брежневтин бүтүлө амьдырал-чуртталгазын чер кырында таяыныч болгаш айымч чок чорукту быжыргаларын, күрүнелер арасында найралдык, чагай кожа-хелбээ харызааларны тургузарының айтырылганынче оон үргүлч сагыш салышкындын херечилеп турар деп, номда Л. И. Брежневтин допчу наамдарына дугайында чүүдө дөмөлгөз.

Л. И. Брежневтин чутааларынын, илеткелдеринин ном.
Делинин, Калькуттаның болгаш Индияның өске-даа хоорай-
ларынын ном садыгларында кирген.

БЕЛГРАД. (СЭТА). ЮСФР-ниң президенти, ЮНЗ-ниң дагказы И. Броз Тито Совет Заилелинге човокта чак найыралдыг аян-чорук кылып чоразын болгаш СЭП ТХ-ниң Чигинче секретары Л. И. Брежнев-биле чугааламышнын нар эрттиргенин ЮНЗ Президиумунуң Күүсеки бюрозунуң калбак хуралыгн дыйнадып чугаалаан деп, ТАНОХ агенттиг дыйнаткан.

Ол аян-чорук аажон ажыктыг, ийи чурттуң аразында на
йыралдыг харылзааларны улам быжыглаарыңа, ЮНЗ бил
СЭКП-ниң аразыңа дем каттыштырып ажылдаарыңа киир
ген үлүг-хуу болган деп, хуралга киришкеннер демдеглээн.

Хуралга республикаларының КЗ ТК-ларының болгаш автономну крларның КЗ край комитеттеринин секретарьлары ЮгосР Президиумунуң, Звильск куштиназынын болгаш звильск диндн Күүсенчи хуралының телзлекчилери база Югославияның ниитилел-политиктиг организацияларының удуртукчулары киришкен.

(А н ы я к к у р у н е Б а н г л а д е ш к е х а м а а р ы ш т ы р)

Ийи чыл бурунгаар — 1971 чылдын декабрь 16-да Дакха хоарынын кырынга Бангладештин кызыл-поганан өлүтүп кинимсиди келдүрчө. Бул чүртүтү маалдагы чоңуу чал тургүшүкчүн ар-берге демилгелер бодунга хосталгазын чедил алган. Чоңа үдүр шериди диктатуралы-биле демисел аялар дүргүзүндө үргүлдүчүл келген, чүс-чүс мул патриоттар анаа амы-тынын оокунган. Оон түндүндө делегациян политиктиг карталыгына чал күүлүн — Бангладештин Улус Республикасы тылпты келген.

[illegible]

дионал чаягыз эпитид фронтун уз тургусынан республиканы амыдааралдык эл улут болушкун болур. Уз фронтуда амы уеде назакты башкары турар Улусуц лига ед партия, Коммунисттик партия болгаш Национал улусуц партия бактаал кирип турар. Улусуц чаягыз эпитид фронтунуцук кол сорбугалары — эргинин артымышкыны экономиктик хожудаашкыны узуткаарыны ажылыч чоннары каттыштырып эвиледелери, хойаулу болгаш корук чумуц бажы болгаш, колбунцияны курте улуттукчуларан хээлдээрини узуткары, курчунеч хамаарышыны болгаш Бот-курчугац чорупун узуткаарын оралдажы турар «еюн» узелдериге болгаш шажын болуктериге шийитирип согутуу эгери болур.

гүска болгаш чүрт болу элзэи
ий делегер организациялар
ның кижигин болган.

Баңгладештин чааза Мур
чуу Азияга тайбың байдалла
туугулары дээң, чөүлдээң
айтыргалары тайбың арга
биле шийтирэлээри дээң, бе
районга болган хепсетиг де
миселдиг үркүмтүрүн- үзүт
каары дээң түрүпүр турар.

Республиканың догунаа
келгенниң баштайгы хүнне
риден эгелзеш, Совет Эвиле
ди-биле найраллаң харылаза
лары тургустуван "болга
улам хөгжээң. Амгы үеини
чүгүдә айтыргаларының та
лазы-биле ийи чүрттүс со
нуургалдары дүжүп турар.
Шериг диктатуразынаа уху
демиселдиг ий берге үелери
дә Совет Эмиллииниң Баңглад
еш дөңсөтүп келгә дөңсөтүп
хүдәмәни көргүзүп келгәни.
Баңгладештин премьер-мини
стр Муажибур Рахман бол
гаш чүрттүс өскө-дә күрүң
улурутуучулары бөдүн-биле
үнелеп турар. Миллион-мил
дион-чүктүрлери чонун сати

сеткине база-ла мындай. Амгы
уе Совет Зыйлиде национал
экономиканы түргүзүп алы
рынга уаг дузаны көргүзү
турар.

Чүрттүн уагт далай өртөз
ли Чингизтонтун чоогунга су
дүвүгине чыгтан миняларын
болгаш корабыбдерин совет
экспедициянык кержитунери
кыска хуусалаа арылган.

Чула, Чакаа арыгында, тео
гундун уагт далай станцияны
совет специалисттерини дуза
ламчызы-биле түткэн, бистиги
дузаламчывы-биле элэн хой
улетиптүр төлтүр түтүтүгүн
чүрттүн казымал байдалаа
шминчип турар. Совет чакан
тыл белекке берген он трау
лери-биле багилдеде балык
чылар тывыш ажылы боттан
дырып турар. Оларын нацио
нал байырлагыш таварышты
совет хуудустар багилдеде
уагтаа ас-кежикти болгаш
чаа амьдыралаа уагт кедиш
кынчипи кузеп турар.

АНЦЕВ.
(СЭТА).

Болгария Улуу Республикаһын тусхайжыттыған аҗы-аҗы каттыгын «Респондент» продукцияһы хой-хай булған. Олның арасында Совет Эшвилеһе аҗыҡ сурағамы. Оң булғанғыр җерлер чүч-бүр радиоэлектрон аппаратураһын болған харыһаа техникаһын, бүдүргә, технология аҗыларын контроллаган дерлелер, радиоокация станцияларын бүдүргә үндүргә турар. Оз кыһағыр дөлөгй дөлөгелеринге болған ыярмакарлығна 13 адым медалыһы ғайнадым үһсеткен.

ЧУРУКТА: Софияда медицина дериглеринин «Респром» заводунга бүдүргөн, кварцтыг лампаларның ажылдаарын хынап турар лаборант Станка Кирилова.

Централфото — СЭТА).

Бүгүниги ортумак өөредилге Билигже чуткул

Республиканын ыраак райондарынын бирээси Өвүнүн Торгалыг көдөз Сөвдөнүн деңизинде ортумак болгаш сес чылдың ийи школары бар. Чоокта чаа бистини корреспондентис ажаа чедип, ук көдөз Сөвдөнүн кукумунун даргазы Александр Самонович Бадыргы-биле мындыг аныгылыг интервью кылган.

— Аныктарың бүгүниги ортумак өөредилгенин бо беш чылда бурун боттандырып көрдүңгүр болган. Бо талаз-биле силерини школарыңарда байдал кандыг ирги? Чаа көдөз Сөвдөнүн талазында кандыг аялдар чоруттунур турарыл?

— Бистер Дус-Дагын өөреникчилерини нинти ортумак артемин чедип алыры мурнуку чылдарда элден берге турган. Чези, сес кластардан эгелзени, өөреникчилер Шаган-Арыкта, Хангайга, харындаа Кызылга өөренип, чанат-таар таварылгалар хей тургулаан. Чүтле кызымак, чүткүлдүг кижилер оңу кластын ол черлерге доозуп, ам республикада ат-уурагылыг, дөдө өөреник калдар болуп аялдан турарлар.

Ам байдал мырнын аскерилген Дус-Дагын деңизинде Торгалыгын оң чыл болгаш Чаа-Суурунун сес чыл школарында бо хүнерде 745 өөреникчи өөренип, дөдө болгаш ортумак артемин 62 башкы аялдан турар. 1970

сая аялдан турар. Ол ыт-каш өөреникчилерини школаже хаара тударынын үзүндө тус-кай комиссияны тургузуп турар бис.

— Көдөзүнүн нинти билиг школарынын аялдар байдалын экижидер хемчеглер талазы-биле чүгү чугаалап болур силер, Александр Сономович?

— Быжыг билигин чедип алырынга таарымчалыг байдалдарын тургузуп дөдө аялдан база-ла кылдыгылаан. Торгалыг школарында эге болгаш үстүкү кластар ийи ангы школарда өөренип турар. Бо школада кластар өөреним аайы-биле тургустунган. Торгалыг болгаш Чаа-Суурда күш-ажыл кичээлдер арттыр мастерскаялар-га станоктар-биле дөдө чүгү. Кичээлдерин чангыс зал-чада арттыр болза, ничан байдал улам экижир. Келир чыгыш Чаа-Суур школарын аялдар талазы-биле база план-нап турар. Ол ыт-каш башкы кадрларын хандыргылаанче база багыт эвес сагыш салды-нып келген. Чүтле бо чыгыш безин ол суурларда ийи аал чурттар ийи чаа башкыны башкыларга туткан. Школа-ларын септелгезе, олар

чүгүдү, аял-хеп болгаш во-гаа зымаан сөөртүрү, өөреникчилерини дымтанылга үзүндө чедиринишкенин организаста-ры дөдө ыт-каш дыка хей айт-ыргаларын шиттирлериңе бистик көдөз Сөвдөнүн куку-мунун кежигүшери улуун кийрип келген.

— Школа назылыг, өөреним турар уруглар бар ирги бе?

— Бо чорук сөөлү чылдар-да эваажан. Ыталаажок чок деп болбас. Оң тодараг хер-емиш—хулганнаар, ая-хөд оорлап мунар чамдык элден назылыгларын тыттып тура-ры ол. Олар колдуунда-ла школарын катган кижилер бо-тур-дур. Оларын-биле аялдан моон солгаар-даа улам күш-тедирер бис. Ажы-толунун кичинизилгезинче, өөреникчилерин сагыш салбас ала-и-лерини херан кукумга көр-үп-даа келдирис.

Нинтиге ажыктыг аялдан кылбас, кем-херек үүлгедир, школада-да өөреним кичи-лер-биле демисилд көдөз Сөв-дет, сохкозта комсомол коми-теди болгаш аске-даа хей-ни-ти организастаары-биле кады чорудар алаар дээрин ол тү-неп чугаалаан.

«Известия» солунуң шан-налы дөдө хөккөй маргылаа-зын делегейин бисте чемпион-ды деп алап турар. Декабрь 16-да Москвада эгелзени бо маргылаада делегейде шы-рак дөдө СССР-ини, Швеция-нын, Чехословакиянын, Фин-ляндиянын, Польшанын ши-линек командалары кийрип турар.

Бирги, ийги, үшкү чери алган командаларга «Известия» солунуң шанналарын тытсыр. Ол болза эрги орус терге хевирлиг кылдар мыстан

«ИЗВЕСТИЯ» СОЛУНУҢ ШАҢНАЛЫ ДӨЗ

кылган улуг хемчээлиг хы-мыштар-дыр. Ону баштай спортчулар эвес декабрь 15-те «Известия» солунуң редак-циясында болган парлагла кон-ференциянын кижикчилери көргөн. Бо маргылаада 13 чурттан 300 ажыг корреспон-дент келген.

Тилээн командага чагыл баурап СССР-ини Хөккөй фе-дерациянын шаңналы база тытсыр. Эң терини халдажы-га Чехословакиянын мастери-ле кылган шилден кылган тускай шаңналы дөдө. Эң эки халдажыга, аратарыга, терини халдажыга, мар-гылаага командалар эки бе-летке эрегерге элден шыны болгаш шиттирлиг судыга тытсыр шаңналарын тургус-кан.

«Известия» солунуң шан-налы дөдө хөккөй маргылаа-зын баштайгы оюну декабрь 16-да болган. Совет хөккестер Швециянын шилдене коман-дазы-биле ойнааш, 8:3 санга удул алган. Бистик коман-да-ны халдажы Третьяк камга-лаан. Оске составы мындыг болган: Васильев-Гусев, Михайлов-Петров-Харламов, Лутченко-Ляпин, Мазышев-Шарин (Вокко) — Якушев, Кузнецов-Штанков, Лебедев-Анискин-Климов (Бодунов).

Петровуң удулганы беш кижик составтыг болуу ол ке-жээ удулганын халдажы хал-дажы хей шайбаны кийрип, тергиди. Михайлов үш, Хар-ламов, Васильев, Гусев бир-бир шайбаны кийрип.

Шедтерден А. Карлссон, Милтон, Хейберг олар шай-баны кийрип. Шедтерини чамдык шы-рак ойнакчылары чок-даа бо-ла, эки ойнакчылар. Бистер коңчуг дүргөн ойнап, шайба кийрер таарымчалыг уелерин аялдан тургаш удул алды-ны—деп, маргылаа соонда болган парлагла конференция-зын СССР-ини шилдене ко-мандаларын ийити тренери Р. Кулапин чугаалаан.

Эрткен чыгыс делегей че-мпондагы хулар медалды алган Чехословакияны хөккестер Финляндиянын шилдене командаларын 7:1 санга тилеп алган.

(СЭТА-ның корр.).

Полтавын «Вимпел» команданы СССР-ини могобол талазы-биле чемпиону бол-гаш, 1973 чылда чүртүгү кубогун алган. ЧУРУКТА: «Вимпелдин» спортчулары. Салагай талазында оң талазынче: Нико-лай Андрищенко, Валерий Кудин, тренер

Леонид Русаков; артында Николай Тумко, Виталий Захаров, Юрий Алексеевич, Вла-димир Данилев болгаш Валерий Зелен-ский.

П. КЕКАЛОНУФ фотоу, (СЭТА-ның фотохрониказы).

АЛДАРЛЫГ БАЙЫРЛАЛГА ТУРАСКААТКАН

Күдүнүн аймыл чок чо-руунуң органдарынын тургус-тунган хүнүне тураскааткан «Динамо» спорт нинтилерини Кызылга коллективтериниң аразына спортчу маргылаа-лар болуп эркен.

Дайынчы пистолет-биле хаалагыг тирге боодалга мар-гылаада дөдө команда кийришкен. Бирги чери К. До-болов, О. Отух-оол, В. Дами-ров, Н. Рижов составтыг Ни-тин херектер министерство-зунуң командалары, ийги чери хооруккумунуң ийитки херек-тер кидилзиниң алыжылары алган. Хууда эки көргүзүлгө-ни офицерлер К. Доболов, О. Отух-оол болгаш В. Сай-гутин олар чедип алган.

Волелбола бирги чер дөдө база дөдө команда маргылаа-кан. Ол маргылаада ИХМ-ини командалар тилзени. Ко-мандалыг хантаны Валерий Потылицынын башталгазы-биле хоочун ойнакчылар В. Григорьев, Е. Калинин, О. Ол-дар, А. Фридрихов, Ю. Ха-бибуллин олар назы-хары ула-ды-даа берген болза, «дары ха-мында дарызы курга» дээрин бадыткап, багыт эвес ойнаан. Ийги шаңналы хооруккум-нуң ийитки херектер кидил-зиниң командалары (капитаны А. Шедягулов) алган.

П. ПЕТРОВ,

«Динамо» спорт нинтиле-рини харысалгааны секре-тары.

ДЕПУТАТТАРГА ДЫҢНАДЫГ

Бо чылдың декабрь 21-де, 14 шакта, СЭКП-ниң Кызыл хоорукунуң хурадалар залында хоорай Сөвдөнүн XIV чы-мынын IV сессиязы болурун Кызыл хоорай Сөвдөнүн депу-таттарына дыңнадып тур. Хүн айтыры: «Хоорай Сөвдөнүн кукумунуң 1973 чылда ажылының дугайында отчөт».

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

ДЕКАБРЬ 18-ТЕ
КЫЗЫЛДАН

17.30—«Харжыгаш». Мультифильм. 18.35—«Малышок». Уруг-ларга дамчыдалга. 18.55—Телемөдөлөр. 19.10—«Москва хем-ден Нева хем чедир». Документалдыг фильм. 19.20—«Ами-дырал-биле сыры харылаалыг». Тыва АССР-ини культу-ры министр М. С. Хомушкунуң чугаагы. 19.30—«Нинтиле ам-дыралының экраны». Дамчыдалга. 20.00—«Тоолчургу» ИЛ-дериниң конструктору. Документалдыг фильм. 20.30—Тыва телевидение болгаш радионун симфония оркестриниң кон-церти. 21.15—Киножурнал. 21.25—Телемөдөлөр. 21.35—Чарлаалар, реклама. 21.40—23.00—«Чайгы бичин роман». Урав-чечен фильм.

Редаторнуң оралакчызы М. Н. СМЕРНОВА.

КИНО

ДЕКАБРЬ 18-ТЕ

«НАПЫРАЛ»: «Угаан сарыма чоктарын неслезым» 9.45, 11.30, 13.15, 15.00, 17.15, 19.00, 20.45 шактарда.
«ПНОНЕР»: Киноманыа 9.10, «Куулар маңа ужуз кээр» 10.30, 14.30, 16.30, «Ылашылдыг чалбыжы» (2 сериязы ка-ды) 12.15, 18.00, 20.40 шактарда.
«КАА-ХЕМ»: «Эрихтер» 15.00, 16.50, 18.40, 20.30 шактарда.
«ВОСТОК»: «Эрттенген арыг» 15.00, 16.50, 18.40, 20.30 шак-тарда.

Театр

Е. Кенденбиалын ойнап ту-рарын көргөш, бо арга-дур-губулалыг артисте уран мер-гежилдиниң чүжөжүн бай-дыр кийи болуп келир.

Минтөбөдө хемчээ кааа көстүрүлгө болза, оң ролон артист О. Чолбенин багыт эвес ойнаан. Ол ыт-каш нинтиле-ге кийишкени ролон К. Са-пык-оол топтуп, далаш чок, өзүлүг эртем аялданганы, үр чылда башкы ажылы кылдып келген профессор кижик кыл-дыр көргөскөн.

Немез эжелектериниң ши-вишкени, ийи арынын Мика Ставскийнин ову-хевирин артист Ч. Мортал-оол ойнаан. Совет офицер кижик болуп ал-ган, Нила Снежжонун чажы-зын билеп алар дөдө, ол кы-зып турар. Калган оң күзүлү бүтпөй баарга, арастаныг өзү-биле Снежжонун боолан каар. Ол бүгүчү артист Мор-тала-оол улам ханы, эң ыла-гыя Мика Ставскийнин сөөлүг минтагы, оң буу-рашкынын эки ойнаан.

Чедириниң берге катал шинини ансамблинде уңи турар, боттарынын уран-мер-гежилди сайырадып четкилеп барган артистерини база чуга-лаа эки. РСФСР-ниң алдар-лыг артына Конгар Хүргүлөк, шери эмион Мария Игнат-ьевич ову-хевирин бо шилде ойнап чыгыш Харысалгаалыг, бирги чертеди шери эмион, совет не кийишкени ову-хев-рини Х. Конгар хула кошкак ойнаан. Чүгүм чүгү чедир ой-навалыг чыгыш? Мария Иг-натьевичиниң (Х. Конгарын) сепега бир дугаар көстүл-келерини эгелеп сактып ко-розолор. Нила Снежжонун соопдан шери хемчиг, анык херезе, танымал кижилер ара-зында келген херезинде кан-ты-даа соопураан чүгү чок, кийрип келген олчаан сепега долгандыр кылапшаан, ав-торнуң бижэни сөзүп, шүлүк

ЧАА ЧЫЛ ОЙНААШКЫНЫНДА — «ЖИГУЛИ»

1973 чылдың декабрь 28-те Владимир хоорайга акша-баран лотереянын Чаа чыл ундурүлгө-зини ойнаашкын тиражы болур. Эң-не аас-ке-жиктиг билеттериниң ээлери—«Жигули» авто-мобилдыг бир-ле дугаар ойнап алырлар.

Оон ангыда аны-бүрү марканың 400 могошкыл, 200 пианино, 500 телевизор, 3300 холодильник болгаш акша ойнаашкыны бар.

Ойнаашкынын нинти түңү 11 миллион 140 муң рубль болур. Лотерея билеттерин ажаала касса-лардан, магазиндерден, кинотеатрлардан, ха-рылааа черлеринден, «Союзпечатьтын» киоске-ринден, нинтиниң чеменинге черлеринден, авто-вокзалдар кассаларында болгаш аэропорттан садып алырыңе далажынар.

АЖААЛГА КАССАЗЫ.

Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң хандырылга бо-лаш сайгарылга эргеледи күш-ажыл дептериниң Чаа хевир-лерин болгаш ажаа киерер касырыла арынары-биле (оң иштинде тыва дылга база) катат 1975 чылда кайы хире тү-нү херезгээриниң чагылганы 1974 чылдың январь 20-ге че-дир кийирин бүгү министрстволарга, эргеледерге, органи-зацияларга оларын чыгаргып турар черлеринден марканы-га чокка кийирин дындадып тур.

ХАНДЫРЫЛГА БОЛГАШ
САЙГАРЫЛГА ЭРГЕЛЕЛИ.

Кызылдың телеательези радио болгаш телеаппаратура-рын дүрген септелгезин организастаан. Септелгени 3 болгаш 24 шак дүргүзүндө кылып болур. Дүрген септелгеге кийриг херекселерин 3 шак дүргүзүндө септен болза кылган аялдан чыл орзан 40 хуу немээр. 24 шак дүргүзүндө септен болза, септен кылдыган чүдүлдериниң холелзиниң 30 хууну немээр. Телевиозуарына абонементинг хандырылга тургузуп бо-лур силер. Ыдыг хандырылгага кийриг телевизорларын септелгени ателге болу чорудар.

Чагылганы 8 шактан 20 шакка чедир хүнүң дүзүп алыр. Чапсар—13 шактан 14 шакка чедир.

Бистик адрезинче: Кызыл, Ленин куудумузу 42. Телефон: 309-1.

КЫЗЫЛДЫҢ ТЕЛЕАТЕЛЬЕЗИ.

СОЛУН НЕДЕЛЯДА 6 КАТАП ҮНЕР

Пар. ама 2. Тираж 15.953 ЧАГЫГ № 292

Чаа-Суур сес чыл школарын өөредилге эргелекчил, үдү өөредилгезиниң тергини Владимир Чактар-оолович Шарый-оол бо шутуга чээрби чеди чыл дүргүзүндө аялдан турар. өөреникчилерге быжыг билигин башкыны талазы-биле улуг арга-мергежилди алган. Башкыны доостурган өөреникчилери төрөн сохкозунуң бүдүрүлгезинде болгаш аялдан турар. Коммунист Владимир Чактар-оолович — районун мурнакчы пропагандистиниң бирээси.

ЧУРУКТА: В. Шарый-оолдун кичээл планын хынал олур-дары.

НИЛА СНИЖЖО

Нила Снежжонун дээр развез-чик кыстың маадырыг чор-чор көргөскөн А. Салински-иниң «Барышчыны» деп шиниң республиканың хог-жум-шны тастырып тыва бо-луп бо хүнерде чоңга ба-раалдып турар. Ук шини анык режиссер Каар-оол Саг-ды тургускан. Бо шини мер-гежилди, бедик эстетика културалыг тургусканын дугайында бодумун бола-дымы бижикселдим.

Шиниң чок маадыры раз-везчик кыс—Нила Снежжонун ролонда анык артистер Мария Солун-оол биле Дала-дар Барышчы ойнап турар. Бо ийи артист ук болуу боттарынын бугуш хевирлери-биле бот-боттарыга домей-лешпес ойнагы мергежилди ойнашар.

Мария Солун-оолдун Снежжонун дириктиг, солун, ийитки сагыш-сеткилдин хайымыш-кымыг дүргүзүлгенин чидик көргөскөн. Долганды бооп ту-рар көргүчүг болушкынын оон ову-хевиринде тода ала-реп келсе, Оон тодараг чиж-реп бири көгөдөдө ийитки-лигит кижик (артист К. Са-пык-оол) биле учуражыла-дан көөр биле. Уңуң байла-лыгта тастырып, аян чок кеп келип алган кысты көргөш, оон дилин эртен, калдыг-даа бөгөлдөри мурттан өттеринге беденин доразан эскерер бис.

«Чүз» чеди хоник иштинде чооган иштинге хемин солут-тунуп, чыгып келдим. Ам хостугу чурттаарын мөлөз бе-ринчел» деп дугааган хевир-лиг үдүлганын-биле Нила Снежжонун кожаларын кич-ээлгенин тудуп алды. Кожа-лары төгүтүн төлөп чок чо-руундан келгенин, кысты эне-лек хостер-биле дорамчалла-п көргөскөн. Оларын аажызы бөгө-лаа болза, Снежжонун тоом-ча болоалар кижик болу-лап, танымал хөгелен турар. Ындыг-даа болза Нила Снежжонун

рымаа ийги болуке Нила Снежжонун ролон ойнаан. Бо ийи артист ук развезчик кы-стын олоон боттарынын-биле аны-агы ову-хевирге ойна-шар.

Шин эгелзери билек-де до-жик кырылаа хендерде до-жик алган дээрбекти чайып ой-нап чыдар бичин кызыкты көөр бис. Чаа кырында ай-май берген турар интеллигент кижини хенертен көрүп каан, Снежжонун (артист Д. Барышча) бичин уругуларын тура халып келир. Оң чугаалаан сес бү-гүдөи эрбенин, «кадалы-лаа» турар болза, ол кыстың сагыш-сеткилинде бис-де ой-лап эки чүгө бардыг деп көрүчү кижик доразан эскерип каар. Чогуу чүчү чүгөз деп айттырыг доразан харыла-аас-да болза, бүгү шиниң дүргүзүндө четкинишкениг чедир (азы Минтөбөдө чедир келеринге чедир) көрүчү кижик артистин аажы-чаа-биле кады изиг түдүк чурттап, бо-лүшкүн бүгүдөи кичээл-гей-лиг көрүп олурар. Артистин бодунун хей хевирге тургус-кан ийи ову-хевириниң ойнагы ол-ла болуу.

Баштайгы ылашкыл оңу улам дилим сорук кийригени артист тода, нечмелетил ойнаан. Ылашкылдан артист бек-ки күзөт—Төрөн чуртуга бердингени, чоңуга ылашкыл ол. Ол дөдө бодунуң амы-тымдан чардыры ажаа хо-мудачыг эвес, оңу бо ийи артист бүдүрүлгө, амыдырал ойнашар.

Федорун ову-хевирин арти-ст Х. Ширини-оол чогаалдык хуулажыларын, чараш ойнаан. Артистин улуг чедирини, бис дугаарында, ук ролуң эзелден тура, тоду-чүгү чедир бек көрүл-лүшкүн-биле ойнаалды.

«Будучар халыгар берген-дир, эчминин баштайгы лү-заны чедирин көргөн. Бо до-макты чугаалап тура, Федор

РЕДАКЦИЈАНЫҢ АДРЕСИ: 667000

Кызыл, Шетинкин-Бравченко куудумузу, бажын № 3. ТЕЛЕФОННАРЫ: Редакторун 24-63, редакторун оралакчыларынын 35-24, пропаганда кидилзини 23-54, харысалгалыг секретарынын 23-35, партияг амырал кидилзини 37-13, культура кидилзини 23-54, көдөз ажы-агый кидилзини 21-47, үдүтүр кидилзини 22-64, чаага кидилзини 41-27, информация база совет тургузуг кидилзини 20-60, бухгалтериянын 31-75, корректорларын 27-41, Солун келбейи барганда 32-75 телефонче долгас.

Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Ном үндүрер чер, полиграфия болгаш ном садынын талазы-биле эргелелиниң типографиязы. (Кызыл Шетинкин-Бравченко куудумузу бажын № 1), ТС—01558